

روش‌های برداشت تخم غیر کشنده: ارزیابی تکنیک‌های اواریکتومی از طریق هورمون‌های

استروئیدی در ماهی کپور معمولی

تکاور محمدیان^۱، میثم مکی^۲، کمیل علی محمدی^۳، محمد صالح فتحی سقزچی^{*۳}

۱. دانشیار گروه بهداشت دام، طیور و آبزیان، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران

۲. استادیار گروه علوم درمانگاهی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران

۳. دانشجوی دکترای حرفه‌ای، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران

* مسئول مکاتبات: msfs.saveh@gmail.com

چکیده

جراحی اواریکتومی جزئی و یک‌طرفه تخمدان، از روش‌های بسیار مهم برای مطالعه جنبه‌های فیزیولوژی تولیدمثل مانند بازآرایی فولیکول‌ها و توسعه تخمدان یک سال (گذشت یک سیکل تولید مثلی) بعد از جراحی محسوب می‌شوند که می‌توانند برای ماهیان ارزشمند مورد استفاده قرار گیرند. هدف این مطالعه تعیین تأثیر اواریکتومی جزئی و یک‌طرفه بر هورمون‌های جنسی و شاخص‌های استرس در ماهی کپور معمولی بالغ بود. تعداد ۳۰ قطعه ماهی مولد کپور در سه تیمار، برداشت پنجاه درصدی تخمدان‌ها، برداشت یک‌طرفه تخمدان‌ها و گروه شاهد طی یک سال مورد مطالعه و نمونه‌برداری قرار گرفت. نمونه‌برداری در ابتدای دوره (قبل از جراحی)، یک ماه پس از جراحی و انتهای دوره صورت گرفت. هورمون‌های استروئیدی سرم خون (پروژسترون، ۱۷-بتا استرادیول، تستوسترون، هورمون لوتئینه کننده) در سرم خون مورد بررسی قرار گرفتند. مقدار هورمون تستوسترون در گروه‌های ۵۰ درصد برداشت تخمدان و اواریکتومی یک‌طرفه در زمان‌های مذکور تفاوت معنی‌داری مشاهده نشد ولی در باقی هورمون‌ها اختلاف معنی‌دار مشاهده گردید. نتایج این مطالعه با بررسی هورمونی خون نشان می‌دهد که اولاً ماهی‌های جراحی شده به صورت نرمال دوران پس از جراحی پشت سر گذارده‌اند و همچنین کیفیت تخمک‌های استحصالی و شاخص گنادی متناسب با میزان ترشح هورمون‌های استروئیدی جنسی است و پس از گذشت یکسال تولید مثلی هیچ گونه تغییر خاصی نشان ندادند. ماهیان مولد جراحی شده (برداشت ۵۰ درصد یا یک لوب از تخمدان) عملکرد تولیدمثلی و فیزیولوژیکی نرمالی را در مقایسه با ماهیان عادی داشتند.

واژگان کلیدی: اواریکتومی، هورمون‌های استروئیدی جنسی، ماهی کپور معمولی، تاس ماهیان.